

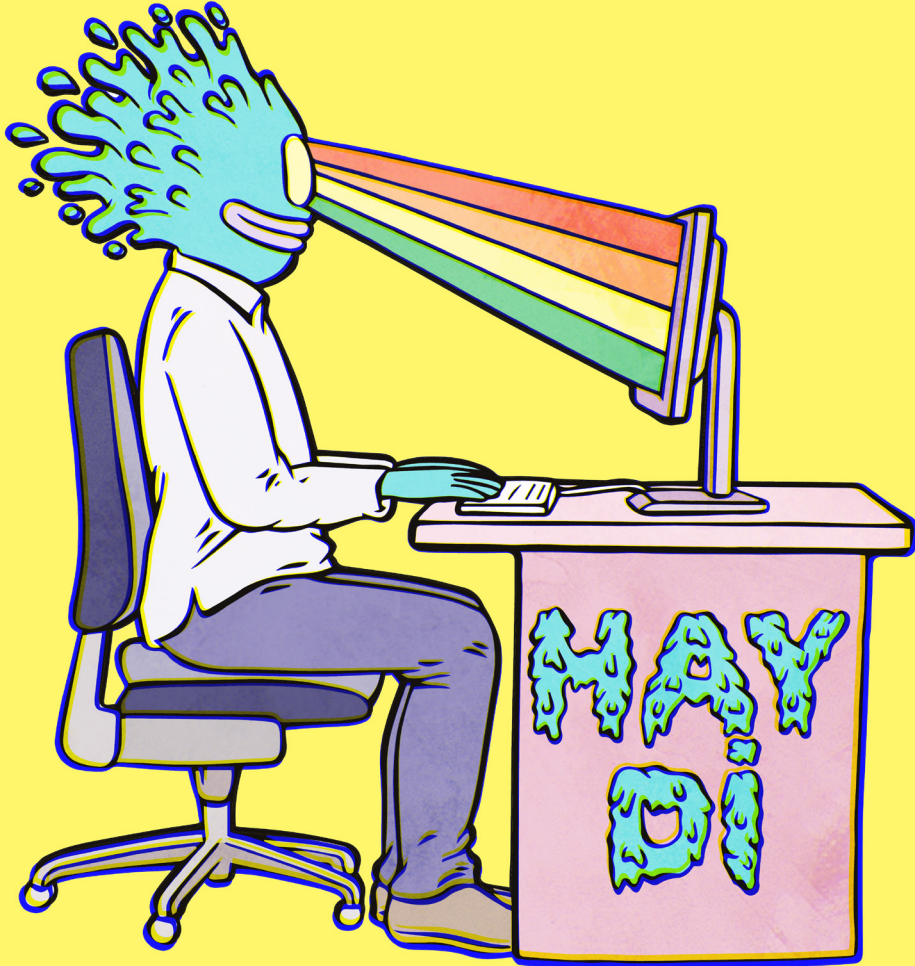
HAYDİ

Temmuz-Ağustos 2020

2. Sayı

Ücretsiz

İki aylık kültür ve edebiyat dergisi

HAYDİ
İki aylık kültür ve edebiyat dergisi
Temmuz-Ağustos 2020
2. Sayı
Ücretsiz

Yayın Ekibi

Cevher Tat
Eren Sülün
Özden Selim Karadana
Yahya Altun

Editör

Eren Sülün

Genel Koordinatör

Özden Selim Karadana

Dergi Tasarımı

Cevher Tat

Kapak Görseli

Kaan Benli

İnternet Sitesi

haydidergi.com

İletişim

info@haydidergi.com

İçindekiler

- 4 Özden Selim Karadana *Önsöz*
- 5 Kaan Benli - Tommy's Lucid Dreaming *İllüstrasyon*
- 6 Eren Sülün - Ha Gayret *Öykü*
- 8 Fidan Budak - Koku *Şiir*
- 10 Deniz Dursun - Cümlelerimin Çıktığı Yer *Deneme*
- 14 Fidan Budak - Camda, 2020 *Fotoğraf*
- 15 Gizem Kargin - İsmet Bey Ortadan Kayboldu *Öykü*
- 17 Güney Coşka - Dişi Örümceğin Şiiri *Öykü*
- 18 Cevher Tat - Evimizin Bilmediğim Köşeleri *Öykü*
- 20 Sena Çelen - Münhasif, 2017 *Fotoğraf*
- 21 Selin Cennet Gülmez - Münzevinin Öyküsü *Öykü*
- 23 Sevda Deniz Karali - Yol *Şiir*
- 24 Kürşat Batuhan Tezel - Gidelim Buralardan *Öykü*
- 26 Rümeysa Sari - AAAAAAAAAAAAA *Karikatür*
- 27 Yahya Altun - Bir Kalecinin Penaltı Anındaki Endişesi *Öykü*
- 31 Özden Selim Karadana - Yaz Geldi *Öykü*
- 34 Eren Sülün - Olur olmaz, 2018 *Fotoğraf*
- 35 Duygu Göl - Dr. Nicolaes Tulp'un Anatomi Dersi *İnceleme*

Merhabalar, 1 Mayıs'da ilk sayımızı yayınladık. Hazırlık aşamasında yaşadığımız heyecan, yerini derginin okuyucuyla buluşmasıyla farklı bir hisse bıraktı. Tarif etmesi zor çünkü birçoğumuz için her aşaması bir ilk niteliğinde. O günden beri geri dönüşlerinizi merakla ve ilgiyle takip ettik. Ve hemen ardından ikinci sayımızın hazırlıklarına başladık. İçinde bulunduğumuz bu tuhaf pandemi döneminde birbirimizin anlatılarını dinlemek, görmek iyi hissettiriyor bize. Bu sayımızda da birbirinden farklı türde içerikleri bir araya getirdik. İkinci sayımızla Haydi Dergi'nin adımları oluşmaya başlıyor ve yolda olmak çok keyifli. Dileriz ki yolu uzun, okuyucusu bol olur. Sevgiyle...

Tommy's Lucid Dreaming *İllüstrasyon*

Kaan Benli

Bir sabah evin sokağında, beyaz bir Renault 9 olarak uyanıyorum. Ellerimle gözlerimi ovuşturmak istiyorum ki, yok kalkmıyor kollarım. Kalkıp eve girmeye meylediyorum, kalkacak ayaklarım yok. Ulan diyorum bir araba olmadığımız kalmıştı. “Tamam lan,” diyorum, “fırsat bu fırsat, bu sefer kaçıp gideceğim bu boktan şehirden!” Basıyorum marşıma, okkalı bir balgamlı öksürükle çalışıyorum tek marşta yorgun motora inat. “Garçç” diye bir ses geliyor şanzımanımdan, sallana sallana kaldırıyorum kendimi, sokağın başındaki yokuştan salıyorum. Tak atıyorum vitesi boşa rüzgâr yalıyor çiğ düşmüş beyaz kaportamı boydan boya. Bu iyi geliyor işte. Sinyal vermeye tenezzül bile etmeden dönüyorum yeni doğan güneşin boyadığı kavşaktan. Sahil boyundan devam ediyorum. Yakıt ibrem boynu bükük duruyor biraz. “Tamam lan,” diyorum, “gireriz en yakın benzinliğe.” Kırmızı ışık çıkıyor karşıma, ne durması, dörtlülerimi yaka yaka geçiyorum altından nispet yapar gibi. Artık ne kırmızı durdurabilir beni, ne yeşilden izin alırım gitmek için. Sarı yanarsa da hazır olmam, rahatta geçer giderim evelallah!

Dalıyorum otoyoldaki ilk benzinliğe. Yanaşıyorum pompanın yanına. “Fulle aslanım,” diyorum, “yolumuz uzun.” Ellerini iki yana açıp hey Allah’ım, der gibi bir eğri çiziyor kafasıyla pompacı. “Ne oldu aslanım,” diyorum, “neyimizi eksik gördün?” Fullüyor çaresiz hıyarağası. Bir de sigara lazım şimdi bana, sigarasız yola çıkılmaz. Gireyim diyorum benzinliğin marketine, sıgacak gibi değilim kapıdan. Bir korna ötürüyorum kasadaki yeleği ve şapkası bir örnek olan çocuğa, “Bir paket uzun 2000!” diyorum. Mavi mi kırmızı mı, diyor. “Nesini anlamadın koçum,” diyorum, “Tekel 2000!” Tekel ve 2000 arasına koyduğum agresif boşluk geriyor bu delikanlıyı. Derin bir nefes verip “İyi de hangisinden abi,” diyor, “mavisi var, kırmızısı var.” “İkisinden de!” diye bağıriyorum. “Ben mi geleyim oraya, getir işte!” Getiriyor yaylana yaylana. “Bugün de herkesin afrası tafrası bize anasını satayım, at torpidoya.” diyorum sağ camımı açıp. Attığı gibi de korkutucu bir patinajla kalkıyorum yanından. İleride rengârenk, dev fırçaları görüyorum. “Şimdi değilse ne zaman? Bundan da eksik kalmayalım.” diyorum. Tıssss giriyorum ön kapıdan, bir güzel yıkıyor beni. Arka kapıdan jilet gibi çıkıyorum.

Vuruyorum yine kendimi yola, bir benzinlik molasından sonra. Nereye? Ufka... Git babam git! Tam keyfim yerine geliyor ya, şakk camına şerefsizin biri sığıyor. "Olsun," diyorum, "hayvanın altına bez bağlayacak halimiz yok, madem araba olduk bu kadarına da katlanacağız." Akıllıym ya; hemen açıyorum sileceklerimi, bütün camı hepten boka buluyorum yeni araba olmanın çaylaklığıyla. Ters yönden gelen babacan bir kamyonet keh keh gülüyor halime. "Ne var babalık," diyorum, "hiç mi kuş sışmadı camına?" Oralı olmadan geçip gidiyor. Bir sigara yakıyorum, duman ata ata biraz soldan gideyim diyorum arkamda birikenler korna yağmuruna tutuyor. "Tamam be," diyorum, "sağdan gideriz." Jet gibi geçişlerine bakıp kalıyorum benden daha iyilerin. "Nereye yetişiyorsunuz ne bu aceleniz bu hızınız? Ben yolda olmanın kendisini seviyorum..." diye bir yalan uyduruyorum, inanmıyorlar tabii, sırta sırta geçiyorlar yanımdan. Yol uzuyor. Güneş camı dele dele yükseliyor. En sonunda sapsarı bir karanlık oluyor.

Açıyorum gözlerimi, annem perdeleri açmış başımda bekliyor. "Saat kaç?" diyorum. "Öğlen oldu kalk dayın aradı açıklanmış sizin sonuçlar Begüm'ünki olmuş kalk sen de bak." diyor. İsteksiz açıyorum bilgisayarı, giriyorum kimlik numaramı. Kocaman "Boku yediniz," yazıyor ekranda, "bir yıl daha gidemeyeceksiniz bu boktan şehirden, böyle giderse de hiç gidemeyeceksiniz." Ekranı bakmasına rağmen anlamıyor annem. Kıstığı gözlerini ekrana biraz daha yaklaştırarak "Neymiş olmuş mu?" diyor. "Yok anne," diyorum, "görmüyor musun, yazıyor işte. Bu sefer de olmamış bir yıl daha evdeyim."

Havada bir koku var
Ne kadar gerçek?
Sanki yakınlarda fırınların içinde tatlılar pişiyor
En parlak, en renkli meyvelerden
Lezzetli kokuların olduğu bir sabah
Peki ya akşamı?
Bu koku yok ama sanki zaman
Zamanın kokusu, yaşanacak olanın
Yakınlarda pişecek olan tatlıların.
Etrafımda dönüyor bir spiral gibi
Sarıyor, dolanan ipler gibi
Ağır ağır bir yılan gibi kıvrılıyor.
Ruhuma işliyor sessiz durağan
Bir koku gibi duyumsuyorum onu
Görmüyorum.
Bir his
Yaşama açılan küçük balkonumda
Denizi duyumsuyorum.
Simit kokusu
Sıcak kumlara basa basa denizin sonlanıp kumların başladığı yerden
Simitçi geçiyor.
Dalga sesleri çocukların ağlamaklı sesleriyle karışıyor.
Hemen beraberinde kuşların sesleri
Bir araba geçti.
Bir yokuşu tırmanmak için gaza bastı.
Boğuk homurdayan bir sesle dağıttı denizin bulutunu.
Bu bulutu yırtıp fırlayan bir martı
Martı ve gökyüzü var şimdi.
Bulutlara yumuşak bir esinti eşliğinde
Hareket ediyor dünya.
Hapşırık
Kimden geldi bu ses?
Oysa yalnızım çimenlerin üzerinde ağacın altında.
Tekrar bulutlar, bulutlar
Bir gürültü bölüyor

Bir evin sesleri konuşmalar
Rahatsız edici bir vızıltı gibi
Ağacın altındaki yerimi korumaya çalışıyorum
Ağaca toprağa ellerimden çekilip alınan
Bir nevresimi tutar gibi yapışıyorum
Sanki birazdan altımdan kayacak olan
Gökyüzünü martıyı ve yeryüzünü tutuyorum.
Tuttuğum şey bir boya gibi bozuluyor, dağılıyor.
Kendisinden bir şey saklıyor
Ama çaresizim kayboluşu karşısında.
Uzakta bir beton yığınının
Matkapla işkence ediyor birisi
Matkabın mı öfkesi yoksa
Betonun mu çılgılığı bu ses
Bir hortum her şeyi yutuyor şimdi de
Ben balkondayım.

“Bugün İstanbul’a döndüm. Bahar. Nisan gecesinin mis kokan ateşli havası beni tatlı bir heyecanla dolduruyor.” diye başlıyor “Sürgün Ruhum”. Belki ben şimdi, beni tatlı bir heyecanla doldurmayan bir bahar gecesinin mis kokan ateşli havasını soluduğumdan bir ortaklık seziyorum ve bu ortaklık beni tatlı bir heyecanla dolduruyor. Ama her şeyden evvel, kitabı ilk okuduğumda da böyle olmuştu. Üstelik bir nisan değil, aralık gecesiyken. Zabel Yesayan bunu çok güzel yapıyor. Okuma eylemine başladığımız an gelgitlerle, bazı yüzleşmelerle, coşkuyla olduğu kadar acıyla, heyecanla olduğu kadar hayal kırıklığıyla dolu bir ruhun hikâyesini okuyacağımızı anlayacak gibi oluyoruz.

Kitap, İstanbullu Ermeni bir ressam olan Emma’nın yurtdışından dönüşüyle başlıyor ve iç hesaplaşmaları, sanatıyla olan ilişkisi ve mevcut politik atmosferde bunu nasıl sürdürdüğü gibi meseleleri konu ediyor. Yalnız tüm bunların belki de önemli noktası Emma’nın içinden atamadığı, dünyayla, insanlarla, kendisiyle ve resimleriyle ilişkisine de bütünüyle yansıyan “evinin neresi olduğu” sorusu ve daimî bir “sürgünde hissetme” hâli.

Aslında şimdi anlatacaklarım, kitabı incelemekten veya önemli yerlerin altını çizmekten ziyade biraz daha kişisel. Ben çoğu sabah uyanıyorum ve bir şey hissediyorum ağırlığa benzer, derde tasaya da benzer ama daha çok tuhaf bir kafa karışıklığı gibi. Ben çoğu sabah yaptıklarım ve yapamadıklarım beraber, yaptıklarımın ve yapamadıklarımın kimleri, nasıl hayal kırıklığına uğrattığı ya da sevindirdiğiyle beraber, kendi hayatımın neresinde olduğum sorusuyla beraber uyanıyorum. İlk iş pencereyi açıyorum ve kalbimin atıp atmadığını kontrol ediyorum. Tüm bunların havanın tenime değmesiyle ilgisi var. İspatlayamam ama biliyorum, Emma da böyle uyanıyor ve belki de ortaklığımız böyle başlıyor. Üstelik ben ne yurtdışından uzaktayım ne de bir ressamım.

Hayatta kendimi sıkışmış, ufacık kalmış bulduğum çok an oldu. Bu anların ne zaman geleceğini kestiremiyorum ama gelmeden biraz evvel kesinlikle seziyorum. Herhalde onları yürüyüşlerinden tanıyorum. O sıkışma hali henüz kapıdayken daima yanına koştuğum bir arkadaşım var. Bizi, benim en ufacık kalmış halimle çimlerde zıplayarak çok sevdiğim bir filmdeki dans sahnesini hayata geçirmeye uğraştığım bir günün

gecesi buluşturdu. Dört bir yanımızdaki fiskyeler küçük ritimlerle sessizliği bozarken onlardan güç alıp yüksek sesle “Merhaba!” dedik. Sonra da ayva reçeli sürdüğümüz ekmeklerimizi yerken sohbet ede ede güneşin yüzünü göstermesini bekledik.

Hayattan en çok şey beklediğimiz yaştaydık. Bulduğumuz yere büyük planlarımızı hayata geçirmenin bir yolu olarak gelmiştik, öyle söylüyorduk. Aslında daha ziyade sırtımızdaki yüklerden, kendi şehirlerimizden getirdiğimiz yüklerden kurtulmak için gelmiştik. Bunu birbirimize sonradan itiraf ettik. O gece insanların gittikleri her yerde, geldikleri yeri yeniden yarattıklarını düşündüm ve bu fikir beni rahatsız etti. Bu fikir arkadaşımı da rahatsız etti. Böylece bu yeniden yaratıma dahil olmayacağımıza söz verdik.

Kısa zamanda kendimizce bir düzen oturtmuştuk. Her sabah erkenden kalkıp önce bedenimizi ısıtıyor, esnetiyor, her türlü aksiyona hazır hale getiriyorduk. Daha kahvaltı vakti gelmeden de usul usul köşemize çekilip bir saat boyunca yazıyorduk. Yazma eyleminin devamlılığı kendimize verdiğimiz sözün bir parçasıydı. Böylece kim olduğumuzu hatırlıyor, güçleniyor, iliklerimize kadar başarı hissediyorduk. Ayrıca kimsenin bize ne yapacağımızı belki ciddiye bile almadığından, belki de -ve umarız- cüret edemediğinden söylemediği tek yer orasıydı.

Bu, şehirlerimize dönene kadar sürdü. Biz iki kadın, olabileceklerin en mümkününü yaratmış, hayatlarımızı değiştirdiğimizi sandığımız bir hafta geçirmiştik. Artık “gerçek” hayatlarımızdaki gibi gözetlendiğimizi hissetmiyorduk. Bir pazar akşamüstü İstanbul’a yolculuğum başladı. Otobüste “yeni” hayatımın ilk deneyimini yaşadığımı söyleyebilirim. Neden bilmem, Zabel Yesayan “Bu ateş tefekkürün ateşi.” dediğinde de hep o anı hatırlarım. Uykuyla uyanıklık arasındayım. On dakikalık tuvalet molası yeni bitmiş. Otobüs hareket ediyor ve ışıklar kapanıyor. Sonra birtakım sesler duyuyorum; mutfaktan, kütüphanenin kapısından, amfiden, koşup oynadığım çimlerden gelen sesler. Köyde bıraktığım herkes bana sesleniyor. Onlara döndüğümde sesler kayboluyor ama el sallayan insanların görüntüsü bâki. Gülümseyip ben de onlara el sallıyorum. Sonra uyanıyorum, daha doğrusu gözlerim açılıyor. Sağ elimi havada, tam da o insanlara salladığım biçimde görüyorum.

Yolculardan biri bana bakıyor. Onu rahatsız ettiğimi düşünüp özür di-
liyorum, bugün biraz dalgınım. Aynı yolcu bir sonraki molada yanıma
geliyor. Israrla sorular soruyor, kendince kur yapıyor. Baştan aşağı ra-
hatsız oluyorum. “Hadsiz!” diyorum, ne yazık ki içimden. Sigaramı bi-
tirmeden söndürüp otobüse biniyorum fakat yolcunun gözleri yolculuk
boyunca beni rahat bırakmıyor. Hiçbir şey değişmemiş. Gözetlendiğimi
yeniden hissediyorum.

Yolculuğum bittiğinde terminalden bir taksiye biraz korkarak bi-
niyor, evime biraz korkarak giriyorum. Doğrusu orası sahiden “evim”
mi, emin olamıyorum. Bu durumda Barbara Cassin’in “Nostalji”sinin
ilk cümlelerini hatırlamadan da edemem. Her şey birbirine işte böyle
bağlanıyor. İlk cümleleri hep çok seviyorum, birtakım başlangıçlara
benziyorlar. “Eve dönüyorum denebilir ama döndüğüm yer evim değil.
Bunun nedeni belki de bir evimin olmaması. Ya da daha doğrusu, evim-
de olmadığım zaman kendimi daha fazla evimde, evim gibi bir yerde
hissediyor olmam. Öyleyse insan ne zaman evindedir?” Bu sorunun ce-
vabını hayatımın İstanbul’a dönüşümle başlayan bu ikinci yarısında bu-
labileceğimi umuyorum. Sabahları erken kalkıp bedenimi esnetmeye,
sonra masama oturup bir saat boyunca yazmaya gayret ediyorum. Hat-
ta gayretten de öte, kendimi buna zorluyorum. Olmuyor. Yalnız bazen
uyumadan önce, bazen de uyandıktan sonra ama muhakkak uykuyla
ilişkili olarak klavyemden sözcükler dökülüyor. Kendimi hiç farkında
olmadan, sayfalarca yazmış buluyorum. Ama bu beni öfkeliyor. Kendimi
sahtekâr gibi hissediyorum. Bunları ben yazmadım ki. Ben mi
yazdım? Hiç farkında değilim.

“Neyin var?” sorusunun cevabı aslında bu kadar basit. Kontrolü
elime alamadığımda çıldırarak gibi oluyorum. Çünkü bu zamana kadar
kontrolü zaten elime alamadım ve yazarken alabileceğime inandım, da-
hası alabildiğimi gördüm. Bu yüzden şimdi olmaz. Lütfen, sırası değil.

Bu benim için sıkışmış olmaktır. Bana “Bu neyin surati şimdi?”
diye çemkirmeyi bekleyen dışarıdaki kalabalığın arasında un ufak kal-
maktır. Başladığım hiçbir işte tutunamadığımı söyleyerek beni suçla-
yanlara verecek cevap bulamamaktır. Benden ümidi kesmişlerin, daha
fenası zaten hiç ümitlenmemişlerin suratına bakakalmaktır. O yüzden
ne yaparsam kendi aklımla, fikrimle yapmalıyım. O masaya otur-
mazsam elimde geçmişin tekerrüründen başka bir şey kalmayacak.

Zaten Zabel Yesayan'la da "Aklım benimle dalga geçiyor olmalı." dediğim vakitlerden birinde, "Bunu ben mi yazdım?" diye hem şaşırıp hem de öfkelenirken tanışmıştım. Tam da şu cümleleri okuyarak: "Şunu da söylemek elzem: talihin bahşettiği kolay başarılarla çoktandır sırtımı döndüm. Kör talihe hiçbir şey borçlu olmak istemiyorum. Ve fırçam ne zaman katıksız irademin rehberliği olmadan bir desen meydana getirirse, onu hemen siliyorum tuvalden."

Camda, 2020

Fidan Budak

Fotoğraf

İsmet Bey Ortadan Kayboldu

Gizem Kargin

Öykü

Yaz kış yapayalnız duran sandalyesinde oturur ve bir gecekondu-
nun soba borusuna özenip sigarasını tütürmeye başlar. Öyle ki bazen
çıkardığı dumandan kendi bile görünmez olur. Balkona her çıkışında
hızla ilgimi çekecek bir konu bulmaya uğraşır ve içkiden dolayı çatal-
lanmış saygın sesiyle tüm mahalleyi inleterek konuşur. İlk demokrat-
lardan. Her milli bayramda bayrağını asar ve bir kadeh rakıyla gününü
şenlendirir. Karısı tipik bir hastalık hastası, bir de nadiren evin kori-
dorunda gölgesini gördüğüm oğlu var. Daha doğrusu iki oğlu varmış
ama büyük olanı ailesinden kimseyle konuşmuyormuş. Bu magazin
niteliğindeki haberi küçük olan Turgut'tan öğreniyorum. Küçük dedi-
ğime bakmayın, lafın gelişi... Turgut bahsettiğine göre kahvaltıda cips
yer ve kola içer, göbeğini tahmin edersiniz. Yıllar önce girdiği ömür-
lük depresyonu sebebiyle yemek yapmadığı için annesinden şikâyetçi.
Kendi pişirmeye ise hiç hevesi yok. Akşam yemeğini kızarmış tavukla
geçiren Turgut, bu halinden gizlice memnun gibi. Sanki Mücellâ Ha-
nım yemek yapsa Turgut yine hamburger siparişi vermek isteyecek.
Hani vardır ya öyleleri, hem kendi varlığından durmaksızın şikâyetle-
nir hem de yaşamı en iyi şekilde idame ettirmek için çabalar. Geceleri
varoluşçu yönetmenlerini izlemekten vazgeçmez ama gündüzleri meta-
bolizmalarının iyiliği için kahvesini mutlak sade içer. Yürüyüşe çıktığı
ormanda türlü ağaç dallarında sallanan intihar ipini görür ve o iple sa-
lıncak kurar. Bu alemde bir kez vücut bulmayagör, gitsem mi kalsam mı
diye yıllar yılı düşündürür. Buna benzer zevkli bir tezatlık Turgut'taki.

Onlarla ilk gerçek sayılabilecek iletişimim internet arayışım
sebebiyle gerçekleşti. Mahallede kimse internetini paylaş-
mazken Turgut tek çırpıda eve gelip interneti kurmayı kabul etti.

“Oo vay be kabarık kütüphanen varmış. Resimdeki kim? Sev-
gilin de mi vardı? Yakışmışsınız. Benim yok. Hiç olmadı. Bizimki-
lere bakmaktan hayatımıza bakamadık ki. Aman bana elleşmesin-
ler yeter. Odamda takılıp gidiyorum işte. Ama bu babam beni bir
gün verem etmese iyi. Tır şoförüydü zamanında. Bir çıkardı yola, bir
hafta iki hafta eve dönmezdi. Özgürlüğüne de düşkün tabii. Gitti-
ği yerlerde karı kız ayağı da oldu. Duvarların dili olsa da evdeki tan-
tanayı anlatsa. Neyse... Aramız biraz limoni anlayacağın...” İsmet
Bey'in tır yaşamına düşkünlüğü beyaz atletine bağlılığından belliydi.

Yakındığı karı kız hikâyesi de inandırıcı geldi çünkü bir gece camlarına yansıyan görüntüden İsmet Bey'in neler izlediğine şahit olmuş bulundum. Nitekim böylelikle karşımda duran balkon, hayatlarına açılan sır perdesini aralamış oldu.

- Nasılsın Ayten Kızım? İçme diyorum şu boku, benim gibi erken gider-sin sonra.

(Öksürüyor mu? Gülüyor mu?)

- Aman be İsmet Bey amca, erken olmuş geç olmuş, hepsi bir. Turgut nasıl? Ne yapıyor tek başına içeride?

- Başımın etini yiyor ne yapacak. Vereceğim birine ben bu oğlanı artık, gelip almadın ki kurtulalım be kızım."

O gün evlerinden gelen bağırsık camları çatırdatacak cinstendi. Git diyordu. "İstemiyorum bıktım hayatımızı mahvediyorsun git! Senin yüzünden oldu her şey. Öbür eve göndereceğim seni. Tek başına yaşa da gör."

Kırk yaşına rağmen Turgut'ta bir çocuk huyu olduğu besbelliydi. İsteddiği olmayınca sızlanan bir hâl var bu adamda. Ailesi en büyük düşmanı gibi davranan, onlara inat sigara içen, sırf onlar üzülün diye odasına kapanan, terleyip bile isteye hasta olan, bütün bu yalnızlığını ailesine bağlayan bir çocukluk var Turgut'ta. Diyelim ki başlangıcımız bizi sonu görünmeyen ve içinden su mu yoksa ateş mi çıkacağı belli olmayan bir kuyuya salıyor. Ya sonrası? Hiç mi payımız yok bu gidişatta?

Ertesi gün İsmet Bey'in ne sandalyesi ne çiçekleri duruyordu balkonda. Evden çıkışını gören olmadı. Günlerdir karşı balkonda bekliyorum, saygın borazan sesini duymaya hazırım ama yok. Yer yarıldı, içine girdi sanki. Turgut kendisi hakkında düşündüklerimi sezmiş olmalı, bir daha ortalarda görünmedi. İnternetin şifresini de değiştirmiş belli ki. Şimdiki zamanda fedakârlığın ömrü birkaç gün sürüyor. Sonra siliniyor. İsmet Bey gibi.

Turgut bu günlerde daha sık geziniyor koridorda. Bütün ışıkları yakıp elinde bir tabakla bir odadan diğerine geçiyor. Kapılar açılıyor kapanıyor. Neyi arıyor bilmem ki... Kime bakıyor?

Dişi Örümceğin Şiiri

Güney Coşka

Öykü

Dişi örümcek çok vefakârdır. Yaşadığı yerküre onu tüm nimetleriyle besler. O yüzden çok vefakârdır dişi örümcek karnındaki yavrularını yaşatmak için. O ister, doğa yer verir ona. O üretir, evini ağlarla örür, kendi doğasını dönüştürür; doğa da yem verir ona. Sonra insan çıkar örümceğin karşısına. Onun ağlarını koparır. Örümcek evsiz kalır. Bu insan onu hapseder tıpkı diğer canlılara yaptığı gibi. Bu insanlardan iyiler de var elbet ama bu onlardan değil. Bu kötülerinden biri. Örümcek yaşamak için mücadele eder hapsediği yerde. Sıçrar içine sıkıştırıldığı kavanozda. Sürekli dener bir çıkış yolunu ancak çok yorulur ve artık yükü iyice artmıştır. O an kara bir delik çıkar karşısına, içinden geçer. Sonra o kara deliğin ardında bedenini kendi ağlarıyla örmeye başlar. Bu ağlar onun son ağlarıdır ve o yüzden kırmızıdır. O tüm vücudunu kırmızı ağlarla sararken yumağın en ortasına gömer kendini ve ölüm uykusuna yatar. Bir zaman sonra ağlarının yüzeyinde yavruları belirmeye başlar. O yavrularını besleyebilmek için kendini feda etmiştir. Bu yavrular onun yerküreye armağanıdır. Kötü insan bu sürece şahit olur. Kavanozun kapağını açmak için bir hamle yapacak mı sizce?

Evimizin Bilmediğim Köşeleri

Cevher Tat

Öykü

Efe konuşmuyor benimle. Kimseyle konuşmuyor. Okulundan öğretmeni de aradı. Salondaki yemek masanın yanına kurdu üssünü, hep legolarla oynuyor. Hastane, itfaiye merkezi ve karakoldan oluşuyor dünyası. Şehrin bir ucunda yangın çıkıyor, hırsız evlere giriyor, yaralananlar oluyor. Efe’de hepsinin çözümü var. İtfaiyeci söndürüyor yangınları, polis hırsızları yakalıyor, yaralılar hastaneye kaldırılıyor.

Ceren odasına çekilmeden önce holün ışıklarını açıyor. O saatten sonra kapanmıyor o ışık. Kapatınca da kızıyor. Yatağına oturup pencereden dışarı bakıyor. Açık kapıdan odasına sızan ışık arkasında kalıyor. Mahallemizin girişlerini gözlüyor.

Okuldan geldiklerinde üzerlerini değiştiriyorlar. Ellerini, yüzlerini yıkıyorlar. Yemeklerini yiyorlar. Yarım saat dinlendikten sonra Efe’ye zorla ödevlerini yaptırıyorum. Ceren odasına geçiyor. Odasında bir başına ne yaptığı belirsiz. Beni sokmuyor odasına. Giriyorum yine de, konuşmaya çalışıyorum. “Kızım ödevlerini yaptın mı?”, “Gel içeride oturalım biraz.”, “İyi misin?” ... Bana karşı çok öfkeli. Her şeyin benim suçum olduğunu düşünüyor. “Anne git başımdan!” diyor bana.

Akşam sekiz gibi ne yapacağımızı şaşırıyoruz. Odasından çıkmayan Ceren holde geziniyor. Efe lego şehrinin alt üst ediyor, yeniden yapmaya başlıyor. Ben televizyonu açıyorum. İzliyormuş gibi yapıp dışarıdaki araba seslerini dinliyorum.

Efe dokuzda, Ceren on birde uyuyor. Uyku saatleri değişmedi yani. Onları yatırdıktan sonra genellikle mutfakta oturuyorum. Lambaderi yakıyorum. Yatak odamızdan mutfağa taşdım. Yemek tariflerini yazdığım defterin arka kapağını açıyorum. Dolu sayfaları el çabukluğuyla geçiyorum. Boş bir sayfa buluyorum. Başlıyorum karalamaya. Rahatlıyorum.

Odamızda uyku tutmuyor. Bir süredir salonda uyuyorum. “Hadi ışığı kapat artık da uyuyalım.” demiyorum kimseye. Televizyonu açık bırakıyorum. Başka bir dünyanın sesi ve ışıkları hayalime karışıyor. Öyle uyuyorum.

Salondaki konsolun üstünde duran fotoğraflara bakıyorum. Gözüm düğünden olan fotoğafımıza takılıyor. Ben daha mutlu olamayacakmışım gibi gülüyorum. Sen de gülüyorsun. Yalnız dikkatli bakınca bu günlerin olacağını bilen bir ifade ortaya çıkıyor yüzünde. Bir tereddüt. Kaldırıp çekmeceye koymayı düşünüyorum. Vazgeçiyorum. Çocuklar bir şeylerin daha değiştiğini fark etsin istemiyorum. Zaten her şeyi anlıyor onlar değil mi?

Münhasif, 2017

Sena Çelen

Fotoğraf

Münzevinin Öyküsü

Selin Cennet Gülmez

Öykü

Kuru sıcak olması gerekirken bardaktan boşanırcasına yağan yağmurla başlayan bir haziran günüydü bu. Gözlerini ışığa dikmeye çabalarken ortalıkta görünecek bir güneş olmadığını fark etti. Yine de teşekkür etti yağmura, nankörlüğü sevmeydi. Uyandığında dinlenmiş hissetmesinin sebebi, şüphesiz ki gece boyu yağan yağmurdu. Zar zor itti kendini yataktan, şimdi kalkmazsa gözleri akşama kadar kapanabilirdi. Üşümek için bir hırka aldı sırtına, babası hem “İnsan sırtından üşür.” derdi. Mutfağa uğradı, demli bir çay yapmak için ocağa su koydu. Yine üşenip sallama çay yapardı kesin ama Mutlu da bu vazgeçişleri seviyordu.

Salona geçip bir sigara yaktı. Sinirlerine hakim olabilmek için içmeye başladığı sigaranın ona hakim olması ne kadar da ironik bir olaydı öyle. Kendi kendine güldü. Yine kendi hayatının başrolünde, otobiyografik hamleler peşindeydi. “İnsan kendini sevmeli ama.” diye söylenirdi. Başka kim daha çok seviyor ki? Her sabah bir şey düğümliyordu boğazına. Ağlasa elle tutulur bir sebep yok, gülmek zaten gereksiz. İnzivasına inat neşeli bir film kovalıyordu sanki. Adının hakkını veremediğini düşünüyordu bu sessiz evde. Mutlu adında birinin en azından kalabalık bir ailesi, iştah açan bir kahvaltı sofrası olmalıydı sanki. Sahi adı mı ağır geliyordu ona? Sanki “hayat boyu mutluluk aramayı” çok sık hatırlatıyordu ona bu isim: Mutlu bir bakar mısın? Mutlu gelmiyor musun? Merhaba, Mutlu ben, memnun oldum.

Babası nasıl bir mutsuzluk korkusuyla seçmişti bu ismi? Mutlu olmak bu kadar önemli miydi? Çok para, çok güç, çok sevgi, çok insan, çok iş, çok başarı, çok çaba... Çok çok çok! Mutlu çabuk yorulmuştu bu suni hedeflerden, yanlış beklentilerden. Bir insan bir insanı ne kadar mutlu edebilirdi ki zaten. Sen onu ne kadar mutlu edebilirdin... Anne ya da baba olmak ulvi bir mutluluk verir miydi insana? Hayır yahu, diye cevapladı kendini, o zaten güdüsel değil öğrenilmiş bir istek.

Mutlu; okumayı severdi, yazmayı da. Yazmak çok ciddi bir işti mesela. Dik oturamıyorsa bulunduğu yerde, asla yazmazdı. Yazmak yayıla yayıla yapılacak iş değildi. Dikkat isterdi, özveri isterdi, duygu isterdi...

Yazmak, verebildiğiniz her şeyi isterdi. Tıpkı mutluluğu aramak gibi. Her şeyi verir, karşılığında ne alırsanız alın şükrederdiniz. O zaman yazmak ve mutluluk aynı şey olabilir miydi? Sanmam, diye düşündü. Ne zaman yazmaya başlasa içine bir öküz oturur, boynuzlarını ciğerlerine geçirene kadar tepinirdi. Yalnızlık, gelecek kaygısı, yabancılaşma, vazgeçme... Hoş, Mutlu severdi vazgeçişleri. Vazgeçmek ona özgür hissettiriyordu.

Ocaktaki su geldi birden aklına, sigarayı küllüğe bırakıp mutfağa koştu. Çaydanlığa koyduğu su azıcık kalmıştı. Olsa olsa bir bardak... Çay demlemek yerine sallama çay yapmaya karar verdi. Yanına da bir sandviç yapardı. Canı kahve istedi ama birden! Ya kahve içerken çay yapmadığına pişman olursa? Olsun, şu an onu kahve mutlu edecekti. Çaydan da vazgeçti. Mutlu da seviyordu bu vazgeçişleri.

Yol

Sevda Deniz Karali

Şiir

çantam hazır
daha hüzünlü olsun diye eski bir valiz alıyorum yanıma
çekçeksiz
elimde olsa taksiyi de değiştirirdim
-şahin? pek bir fikrim de yok aslında-
kıyafetlerimi... elbise giyerdim mesela
yakalı, puantiyeli
mümkünse şöyle bir akşam vakti...
ama değil
geçmiş vakitten sayılmıyor artık
hem vakti de değil

çantam hazır
ağzına kadar
benim gibi
belki de o yüzden konuşmuyoruz
kelimeler hakikaten ağır

çantam hazır
kitaplarımı yanıma almadım
ayraçlarım en altta
bu saatten sonra neyi ayıracaksam kendimden başka

Külâhı eline aldığı gibi dondurmayı yere düşürdü kız arkadaşım. Tam ben siparişimi verecektim ki sırayı tekrar ona verdim. “Bir top da sizden olsun madem.” dedim sırtarak. Dondurmacı çocuk hiç gülmeden bir top daha koydu. Ben “Ayıpsın abi, bu da bizden olsun!” minvalinde tepkiler beklerken birdenbire “Biz de işçiyiz burada abicim, bunlar benim yevmiyemden kesiliyor hep.” şeklinde bir hareketle karşılaşınca sinirlendim. Hem de dilenci gibi hissettirdi bana. “Kardeşim bana iki top sütlü koy, bi tane de şu pembeden.” dedim. Sonra pembeden vazgeçip “Pembe iptal, şu parçacıklı gibi olandan koy ama bol koy, parası neyse veririz.” dedim. “Ablanınkinin parasını almıcaz zaten abi.” dedi “ayıpsın” gibi bir tonlamayla. Yine şerefsiz gibi olan ben oldum. Anı bir yumuşamayla “Olur mu öyle şey kardeşim, al lütfen.” dedim, aldı parayı. “Fıstık mıstık bi şey yok mu üstüne?” Keskin bir şekilde “Yok!” dedi. Dondurmacının bir sonraki tepkisini hiç kestiremiyordum. Onun bu öngörülemezliği, iniş çıkışları, beni içeride tepetaklak etmişti. Tam dondurmayı alacaktım ki “Abi,” dedi sevinmiş gibi, “biraz fıstık kalmış, atayım mı üstüne?” Bu bardağı taşıran son damla oldu ki tüm duygularım birbirine karışmıştı. Kendimi kontrol edemeyip ağlamaya başladım. Kız arkadaşım korkulu gözlerle ve anlam veremeyerek ne olduğunu sordu. Sonra konuşuruz, diyerek sessiz olmasını işaret ettim. Elimle gözyaşlarımı sildim, para üstünü bekledim.

Dondurmacı sanki karşısında 30 yaşında bir adam ağlamamış gibi ilgisizdi. Para üstüyle beraber bir peçete uzattı. “Bari bir buçuk tane ver.” dedim ağlamaktan içine kaçıp çatallaşmış sesimle. “Nasıl yani abi?” dedi. “Bi tanesini ver, diğerini de ortadan kopar ver.” dedim. İki tane verdi. Yolumuza dönünce kız arkadaşım da elindeki peçeteyi bana verdi. Ağlamam hafif hafif devam ediyordu. Bir süre dondurmalarımızı yiye yiye sessizce yürüdük. Parçacıklı olandan harbiden de çok koymuştu. Ama pek beğenmedim, “Keşke pembe olandan alsaydım.” diye düşündüm. “Adamda kafa bırakmadı ki lanet dondurmacı!” dedim kendi kendime.

Biraz daha yürüdükten sonra kız arkadaşım ağlamayı kesme mi ve neden ağladığımı anlatmamı istedi. “Esnaflık böyle olmaz,” dedim, “esnaf dediğin güler yüzlü olacak, esprisine takılacak gerekirse seninle.” “Allah aşkına bunun için mi ağlıyorsun Burak?” dedi.

“Hayır bebeğim,” dedim, “benim orda birden sinirlerim boşaldı, onun için ağlıyordum.” Dondurmayı yiyince keyfim yerine gelmişti, bir daha hatırlamak istemedim dondurmacıyı.

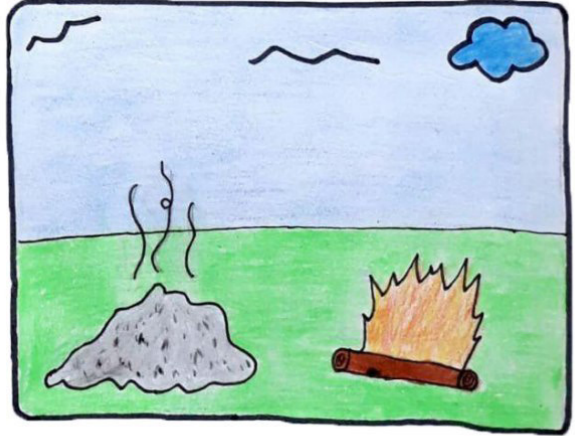
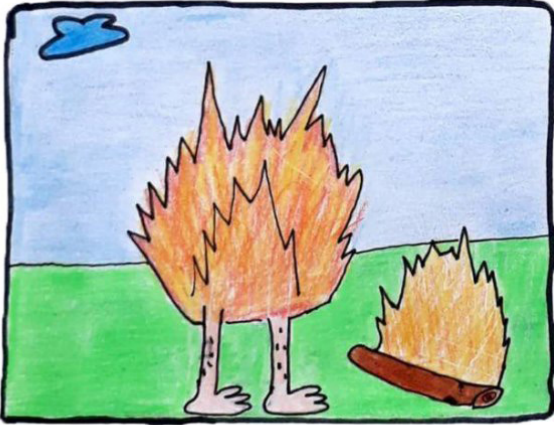
Birden büyük bir coşkuyla kolumu kız arkadaşımın omzuna attım, “Hadi ulan,” dedim, “yürü çay içiyoruz!”. Kız arkadaşım çay içmeye bu kadar yükselmeme ve büyük bir çılgınlıktan bahseder gibi davranmama anlam veremeyerek de olsa memnuniyetle kabul etti teklifimi. Çay içerken gelecek planlarımdan bahsetmeye başladım. “Buradan bi tane ev alırız. Yaşlanana kadar yazları; yaşlanınca da tümünden yerleşiriz anasını satayım!” dedim. Sevdiceğim gülümseyerek karşılık verdi bu fikrime. Onun gülümsemesinden de aldığım gazla daha da ilerlettim fikrimi: “Hatta,” dedim, “bu amına kodumun şehrine bizi ancak yaşlanınca mı sokuyorlar, kim demiş, alırız evimizi yerleşiriz. Her şey elinin altında, gerekirse bahçecilik yaparız.” Kız arkadaşım “Abartma Burak, o kadar da değil.” dedi. “Ne abartacağım kızım, yaparız nedir yani, Allah Allah!” dedim.

Kız arkadaşımın fikri beğenmemesi keyfimi hiç kaçırmadı. Bir çay, bir su söyledim. Tam siparişi verdikten sonra yanımdan başka bir garson elinde oraletlerle geçti. Dönerken yakaladım. Biraz sessizce ve garsonun hafifçe bana doğru eğilmesini sağlayarak “Abicim be, az önce uzun boylu arkadaşına bi çay bi su siparişi vermiştim, su kalacak da, çay yerine oralet olacak şekilde değişiklik yapabilir misin?” diye sordum. Garson “Abi bi ton kalabalık var mekânın halini görmüyor musun, karıştırma şimdi gözünü seveyim!” diye çıkıştı. “Yok yani kardeşim, oluyor mu öyle diye sordum.” dedim ses tonumu koruyarak. Anlaşılan bu gece esnaftan yana şansım yoktu. Gelen sağdan, giden soldan vuruyordu. Derken uzun boylu garson elinde bir su, bir oraletle geldi. “Değişecekmiş galiba dimi abicim?” dedi. Buraya kadardı, bu hareket bu gecenin kaldıramayacağı kadar tersti. Az önceye kadar yerleşmeyi planladığım şehrin esnafı beni bir gecede maymun etmişti. Oraletin turuncusuna gözüm seğirerek baktım. Gözyaşlarım yeniden kontrolden çıkmıştı. Orospu çocuğu dondurmacının tüm dengemi bozması yetmezmiş gibi üstüne bir de bu “iyi garson-kötü garson” çıkmıştı. Oraletten bir yudum aldım. “Tozunu az koymuş şerefsizler, keşke çay içseydim.” diye düşündüm. Kız arkadaşımına dönüp “Siktir et,” dedim, “bize başka memleket mi yok!”

AAAAAAAAAAAA

Karikatür

Rümeysa Sari

Bir Kalecinin Penaltı Anındaki Endişesi

Yahya Altun

Öykü

50 liralık, kiralık bir halı saha kalecisiyim boş zamanlarımda. Telefonum çalar, akşam şu saatte derler, ben de maça 5 dakika kala hızlı bir şekilde evden çıkar, direkt maçın başlama anına denk getirmeye çalışırım zamanı. Eğer biraz erken veya geç gidersem sorun olur. Az tanıdığım insanlarla maç başlama saatine kadar sohbet etme gerginliği içerisinde bulurum kendimi. Geç kalırsam da yalan bulma gerginliği vücudumu hareketlendirir. Aslında halı saha maçı olmasa bile biriyle bir saat için sözleştiysem tam o saatte anlaştığımız yerde olmaya çalışırım. Yine eğer olur da zamanı bir şekilde ayarlayamaz erken gidersem gözden uzak bir yerde bir sigara eşliğinde doğru zamanı bekler tam o saatte orada olmaya çalışırım ki o gereksiz sohbet faslını geçip işimize odaklanalım.

Sanırım tüm dakikliğimin sebebi bu. Az tanıdığım insanlarla sohbet etmeyi pek sevmem. Yine de bazen farklı şeyler yaşanabiliyor. İşte bugün yine o telefonlardan birisi geliyor. Açıyorum telefonu; Ali abi, "Akşam maç 9-10." diyor. Anlaşılan Ali abi de gereksiz sohbet etmeyi pek sevmiyor. Biraz es veriyorum. Ses tellerim, içimden oynamak hiç gelmiyor be Ali abi demek istercesine titreşiyor ama cümlelerim tersini söylüyor. Sadece "Tamam Ali abi." diyorum. Görüşme son buluyor. Kendi kendime söyleniyorum: "Her şey yolunda gitseydi eğer, o saatlerde filme gidecektik, belki de sonrasında rıhtımda bir çay içerdik."

Akşama kadar bekliyorum. Ne ben onu arıyorum ne o beni arıyor. Maç saatine az kaldı çıkmam gerek. Normalde evde hazırlanır çıkarım ama bugün formayı, kramponları, konçu, kaleci altlığını hızla çantaya atıp öyle çıkıyorum evden. Zamanı ayarlayamıyorum. Yol üzeri telefonum çalıyor. İsmi görünce heyecanlanıyorum, açıyorum: "Nasılsın?"

Gün içerisinde hiçe yakın konuşmuş olmanın boğazımdaki hışırtısıyla "İyiyim sen?" diyorum. "Nasıl gidiyor müzik işleri?" "Bıraktım, ilerlemiyor ki." diyorum. İkimiz de inanmıyoruz söylediklerime. "Bu kadar çabuk mu vazgeçeceksin?" İkileme düşünüyorum bu çok katmanlı cümlesinin içerisinde. Sahiden müziği mi kastediyor yoksa başka bir şeyler mi ima ediyor düşüncesiyle gecikme yaşıyor cevabım. Sadece gülüyorum.

“Her şey yolunda gitseydi eğer, bu saatlerde filmde olurduk, sonrasında da belki çay içerdik.” demek istiyorum. Ağzımdan “Maça geç kaldım kapatmam gerek.” cümlesi çıkıyor.

Halı sahayı görüyorum uzaktan. Hasan abi de beni görüyor. Hasan abi, bizim mahallede bir oto tamir ustası. Aslında Hasan abiyle olan tek muhabbetimiz otobüsten inip evime doğru giderken dükkânın içine şöyle bir göz atıp “Selamünaleyküm.” demek. Hasan abi de eğer o an bir işle meşgul değilse kafasını hafif sağa yatırır “Aleykümselam genç.” der, ben de hızlı adımlarla muhabbetin uzamasından korkarak evime doğru yönelirim. Halı saha maçlarında biraz da olsa samimiyetimiz artar Hasan abiyle.

Hadi ulan acele et dercesine bir ıslık öttürüyor Hasan abi. Eliyle koluyla da destekliyor ıslığıyla acele et demek istediğini. Halı sahanın soyunma odasına dalıp dışardan bakınca çok yavaş görünen ama kendimce hızlı hareketlerle konç çorapları çekiyorum dizlerime doğru. Kramponları aceleyle çantadan çıkarıp geçiriyorum ayağıma. İşte şimdi biraz daha futbolcuya benziyorum. Ben adımladıkça kramponun çivilerinin sesi soyunma odasında tık tık diye yankılanıyor. Bir iki adım daha ilerliyorum, sesi dinliyorum, ayakkabıları yere vuruyorum; sanırım vakit kaybediyorum.

Dalmışım, yeniden acele ediyorum. 9 Numara Hasan abi dürtük-lüyor arkamdan. “Hadi ulan hadi, o ayakkabıları da giyme ayağımızı sikiyorsun sonra!” derken uzaklaşıyor sesi. Köyler arası turnuvadan kalma, 9 numaralı, beyaz kırmızı, Akbaş Köyü formasıyla sahaya geri dönüyor. Umursamıyorum kramponları. Aceleyle çıkıyorum sahaya.

Maç başlar başlamaz 2 şut kurtarıyorum. 3 daha 4 daha... Kalede devleşiyorum. Bravo kale... Bravo kale... Sesler boğuk bu gece. Dikkatim dağınık ama bir o kadar da topa odaklıyım hiçbir şey düşünmek istemezcesine. Zaman ilerledikçe topa olan odağımı da yitiriyorum. Hasan abi göbeğinin hemen ardından hızlı hareketlerle ceza sahasına giriyor. Ardından çok kıytırık bir şutla alt ediyor beni. O andan sonra ardı arkası kesilmiyor yediğim gollerin. “Biz top kurtarsın diye para veriyoruz adam gol yemek için Hasan’dan daha fazla para almış herhâlde.” diyor hiç tanımadığım Hasan abinin uzaktan akrabası, bizim takımın forveti, Cemil abi. “Şike yapmam ben!” diyorum.

Hasan abi şenleniyor. Her yediğim golden sonra yerde birkaç saniye uzanıyorum, yüzümü ovuşturuyorum. Rıhtımı düşünüyorum. Devam etmek istemiyorum. "Moralin bozulmasın," diyor Hasan abi, "iyi kalecisin." "İyi kaleciyim Hasan abi, iyi kaleciyim ama bu kalecilik işi zor; adamı bir anda vezirden rezile çevirir." diyorum. "Hasiktir lan!" diyor Hasan abi koşmaktan nefes nefese kalmış sesiyle.

Nihayet bir sonraki maçın başlama saati geldiğine kanaat getiren saha sorumlusu, ilk ve son düdükle bitiriyor maçı. Top ortada kalıyor, bir şut da ben vuruyorum kaleme. Sekiyor, bir daha vuruyorum. "Bravo kale!" diyor bu sefer alaycı bir tavırla Hasan abinin hiç tanımadığım uzaktan akrabası sağ açık Ferhat abi.

Herkesin soyunma odasına gitmesini bekliyorum. Giyinsinler gitsinler hepsi aynı anda gitmese bile en azından kalabalık azalır sonra da ben giyinip, çantayı alıp çıkarım diyorum kendi kendime. Kimseyle muhatap olmadan sıvışırım. Bazısı üstünü bile değiştirmeden arabasına atlayıp gidiyor. Soyunma odasının hemen yanında yedek kulübesini andıran küçük bir alan var. Rastgele atılmış birkaç bank mevcut bu alanda. Oturup çay, kahve, soda vs. içebiliyorsun. Maç sonrası kritiği için yapılmış çok özel bir alan bu alan ya da oturup maçı seyrediyorsun.

Ben soyunma odasına doğru giderken Hasan abiyle bizim takım forvet Cemil abi kendi aralarında maçın ufak bir kritiğini yapıyorlar bu alanda. Sadece onları görünce kalabalığın dağılmış olmasına seviniyorum. "Paranı kasaya bıraktım." diyor bizim takım forvet Cemil abi. "Eyvallah abi." diyorum. Üstümü değiştirmeye giriyorum. Çoraplarımı ararken çantamın derinlerinde Kadıköy Sineması'ndaki filmin broşürüne denk geliyorum. "Kalecinin Penaltı Anındaki Endişesi", "Dipnot: Kalecilikle ilgili değildir. Bitiş saati: 22.15."

Telefonumun saatine bakıyorum, 22'ye neredeyse 15. Üstümü değiştirip çıkıyorum soyunma odasından. Kasadan paramı alıp atıyorum dışarıya adımlarımı. Cemil abi gitmiş, Hasan abi tek başına çay kahve alanında sigara yakmış bizden sonraki maçı seyrediyor. "Hadi iyi akşamlar Hasan abi." diyorum "İyi akşamlar genç, gel çay söyleyeyim sana!" diyor maça attığı gollerin keyfiyle. Bir anda ne oluyorsa elinde sigarasıyla sıradan bir halı saha maçını tek başına oturup izleyen Hasan abiyi çok yakın buluyorum kendime.

İlk defa reddetmiyorum beni tutmak istemesini. "Çayı siktir et abi meyveli soda söyle bana." diyorum, "Tamam ulan otur." diyor. Oturuyorum, bir sonraki maçı izliyoruz Hasan abiyle. Uzak kaleyi göstererek "İş yok bu kalecide." diyorum. "İş yok!" diyor Hasan abi. Maç bitene kadar sohbeta dalıyoruz.

"Aç ulan bir şarkı iyi gider belki izlerken." diyor Hasan abi. "Ne açayım abi?" "Aç işte, melankolik bir şey olsun." "Hayırdır abi?" diyorum. "Bakma yüzümün güldüğüne, aç işte." diyor. Hasan abi ne sever ki diye düşünürken Sayko Saykan geliyor aklıma. Yadırgayıp yadırgamayacağını kestiremiyorum ama artık ben de bir şeyler dinlemek istiyorum. "Belki seversin Hasan abi." diyorum. "Saykan- Merhaba" yazıyorum arama motoruna. Ses hafif yükselirken "Güzel girdi." diyor Hasan abi hafif gülümseyerek. "Kimseler görmesin beni, kimselere bakamam. Uyandırmayın kimseleri ey dostlar, gidiyorum. Kimseler sevmesin beni, kimselere bakamam. Uyandırmayın kimseleri ey dostlar, gidiyorum."

Mayısı da bitirdik, yarın okullar kapanıyor. Kumkent Sitesi'nin tüm işlerinden sorumlu personeli Erhan'ın ensesinden akan terden anlıyoruz yazın geldiğini. Önde oğlu Akın, arkada Erhan sitenin sokaklarını temizleyip çöpleri topluyorlar. Akın'ın kulağında mp3 çaları, gü-rültülü bir şeyler dinliyor. Kaptırmış kendini, elinde süpürgesi aklında kim bilir neyin nesi. Sırtına yediği taşla uyanıyor birden. Erhan özenle seçmiş taşı, ne öyle can acıtacak cinsten büyük bir taş ne de hissetmek mümkün. Akın çıkartıyor kulaklığının birini, dönüyor Erhan'a:

"Ne oldu?"

"Bak, Sabri amcan sana sesleniyor." diyor Erhan.

Eliyle Sabri Bey'lerin bahçesini gösteriyor. Sabri Bey'in bir elinde hortum bahçe suluyor, öbür eliyle de el sallıyor, buradayım diyor adeta. Kendisi sitede yaz-kış kalan üç-beş kişiden biri.

"Ne haber?"

"İyiyim Sabri amca sağ olun, sizi sormalı?" diyor Akın, tek kulaklığıyla gü-rültülü bir şeyler dinlemeye devam ediyor.

"Ben de iyiyim. Şey soracağım sana... Askerliği ne yaptın?"

"Ablam hamile ya Sabri amca, onun doğurmasını bekliyorum. Çocuğu göreyim, ona göre bakacağım işte."

"Kaç aylık oldu?"

"Yedi aylık Sabri Bey." diye araya giriyor Erhan.

"Hey maşallah. Sen kaçtın ki Erhan?"

"Aylık mı yıllık mı Sabri Bey?" diyor Erhan, Sabri Bey ya şakayı anlamıyor ya hoşuna gitmiyor bilinmez, öylece bakıyor Erhan'ın suratına. Erhan bozuyor sessizliği.

"Kırk bir Sabri Bey."

"Kırk bir he? Kırk bir yaşında dede olacaksın he Erhan? Helal sana." diyor, gevrek gevrek gülüyor üstüne. "Hadi ben tutmayayım sizi, kolay gelsin. Oğlanın askerliği aksatma he. Yapsın, çıkartsın aradan."

"Diyoruz diyoruz da dinletemiyoruz Sabri Bey, kendi bilir." diyor, elinde süpürgeyle uzaklaşırken Erhan. "İyi yazlar."

"Çıkart şu kulaklığı, dünya yansa haberin olmayacak. Tek başınayken dinlersin."

Akın itiraz etmeden çıkartıyor kulaklığını kulağından, mp3 çalarına dolayıp koyuyor cebine. Tek kelime konuşmadan sahile kadar iniyorlar çöpleri toplayarak. Sahile varınca çınar ağacının altındaki plastik sandalyesinde yerini alıyor Erhan, Akın da hemen yanı başındaki beton çıkıntıya oturuyor. Gölgede soluklanıyorlar. Erhan çantasından bir buçuk litrelik pet şişeyle iki metal bardak çıkarıyor.

“İçicen mi?” diye soruyor oğluna.

“Yok, sağ ol.”

“Al iç, hava sıcak.” deyip uzatıyor Akın’a metal bardaklardan birini.

Akın alıyor bardağı tek seferde bitirip geri veriyor babasına. İkisi de denizi izliyor bir süre. Erhan bozuyor sessizliği.

“Çocuk doğar doğmaz gitçen mi askere?”

Kısa bir sessizlikten sonra cevap veriyor Akın:

“Bilmiyorum. Hele bi doğsun.”

“Hele bir yürüsün, hele bi okuma yazma öğrensin onu da göreyim dimi?”

Akın cevap vermiyor. Sahile adımını atıyor, şezlongların üst üste yığılı olduğu köşeye doğru yürüyor.

“Ertele ertele nereye kadar? Elbet gidicen.” diye bağıyor arkasından Erhan.

O da bir süre soluklandıktan sonra kalkıyor, Akın’ın gittiği yönün tersine doğru sürüklemeye başlıyor elindeki şezlongu. Şemsiyelerin yanına ikili üçlü gruplar oluşturacak şekilde diziyorlar. Yirmi-yirmi beş dakikalık mesaiden sonra, uzaktan babasının bağırisını duyuyor Akın.

“Nee?” diye karşılık veriyor.

Yine anlamsız bir bağırma. Ne dediği belli değil Erhan’ın. Yanına kadar yürüyor Akın.

“Ne dedin, duymadım.”

“Ruhi puştı diyorum... Bak.” Elindeki ufak pet şişesinin içinde biriktirdiği izmaritleri gösteriyor şişeyi sallayarak. “Elli kere dedim sahile izmarit atma diye, al bak.”

Ruhi Kumkent Sitesi'nin güvenlikten sorumlu personeli. Kulübede oturuyor, araba gelirse ve tanıdırsa bariyeri açıyor, yok tanıdık değilse "Buyrun, kime geldiniz?" diyor. Kışın pek gelen giden olmadığı için sıkılıyor kulübede. Görevinin bilinciyle siteyi turluyor ara ara. Kafasına esti mi de sahile iniyor, bi sigara yakıp denizi izliyor. Ne düşünüyor bilmiyoruz.

"Şu pisliğe bak." diyor Erhan, şişeyi sallıyor yine bir yandan. "Zıkkım iç. Allahtan sen bulaşmadın şu pisliğe. Helal olsun, tek doğru hareketin he valla."

"Var mı diyeceğin? İki tane kaldı şezlong, onları bitireyim."

"Yok. Al bunu da at giderken." diyor Erhan, eline tutuşturuyor pet şişeyi oğlunun.

Kalan şezlongları da bitiriyorlar. Şemsiyelerin kafalarını yerleştiriyorlar. Sağa sola saçılmış ufak tefek çöpleri de toparlayıp buluşuyorlar ortada.

"Sen kalcan mı?" diyor Erhan.

"Evet."

"Tamam, hadi çok oyalanma. Yemeğe yetiş."

"Tamam."

"Suyu bırakıyım mı?"

"Yok, götür."

Sahilde iş oldu mu Akın kalıyor hep, Erhan tek dönüyor eve. Kafasına eserse denize giriyor ama bugün pek giresi yok. Kendi şezlonguna doğru yürüyor. Cebinden mp3 çalarını çıkartıp takıyor kulaklığına. Gürültüsüz bir şeyler seçiyor bu sefer. Yerleşiyor şezlonguna. Şezlongun yanında bulunan çömleğin altındaki kumu kazıp sigara paketini çıkartıyor, içinden bir dal alıp yakıyor sigarasını. Bacak bacak üstüne atıp denizi izliyor. Hüzünlü bir hali var gibi, dinlediği müzikten olsa gerek. Ne düşünüyor bilmiyoruz. Son sigarasını dibine kadar içtikten sonra izmaritini atıyor yere, örtüyor üstünü kumla. Paketini de alıp yürümeye başlıyor. Yazın sigara içtiği ana yolun oradaki zulasına koyacak muhtemelen. Yine gürültülü bir şarkı açıp ana yola doğru yol alıyor.

Mayısı da bitirdik, yarın okullar kapanıyor. Kumkent Sitesi sakinleri doluşacak yarın buraya. Yaz sezonu açılıyor, Şezlongların asıl sahipleri geri dönüyor.

Olur olmaz, 2018

Eren Sülün

Fotoğraf

Şekil-1

Dr. Nicolaes Tulp'un Anatomi Dersi adlı bu eser, Hollandalı ressam Rembrandt tarafından 1632 yılında, yağlı boya ile tuval üzerine resmedilmiştir. Barok Dönemi eseridir. 216.5x169.5 cm'lik bir büyüklüğe sahiptir. Önceleri ev olarak kullanılan ancak daha sonrasında sanat müzesi haline alan Mauritshuis Müzesi'nde sergilenmektedir. Bu eserde, o dönemde yıldı yalnızca bir kere yapılan anatomi dersi resmedilmiştir.

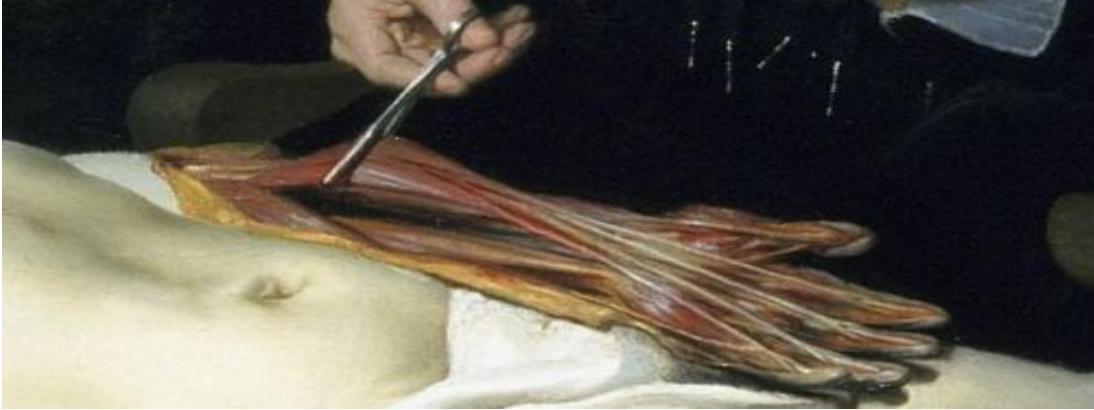
1600'lü yıllarda Hollanda'da uygulanan otopsi uygulamaları halka açık bir şekilde yapılmıştır ve bu şekilde yapılan sosyal aktiviteler "anatomik tiyatro" olarak adlandırılmıştır. Bu tarz eserlerde yer almak isteyen halkın seçkin kesimi, ressama belirli bir ücret ödemek durumundadır ve bu ücretin miktarı kişinin eserde ne oranda yer aldığına bağlı olarak değişmektedir. Bu eserde 31 Ocak 1632 tarihinde yapılan gerçek bir otopsi uygulaması resmedilmiştir. Resimde yer alan kişiler; Hollanda'nın en iyi hekimlerinden biri olan Dr. Nicolaes Tulp, yakın izleyici grubu ve silahlı soygun suçundan idam cezası alıp idam edilen Aris Kindt'in kadavrasıdır.

Şekil-2

“De Humani Corporis Fabrica” isimli anatomi kitabıdır. Bu kitabın resimde yer alması, Dr. Tulp’un otopsi yaparken bir yandan da kavramları kitaptan açıkladığı anlamına geldiği düşünülmektedir.

Normal şartlarda yapılan otopsi uygulamalarının beş gün sürdüğü ve ilk iki gün içinde baş ve gövdenin incelenmesi, üçüncü günde ise diğer uzuvlara geçildiği bilinmektedir. Ancak bu eserde otopsi uygulamasının koldan başlanıldığı görülmekte ve bu durum resimde gerçek bir otopsi uygulamasının yapılmadığını düşündürmektedir.

Şekil-4

Şekil-4’e bakıldığında, Dr. Tulp’un kadavra üzerinde parmak kaslarını hareket ettiren sinirlerin hangi hareketleri sağladığını anlattığı düşünülmektedir. Şekil-3’e bakıldığında ise, kadvranın baş kısmının hemen yakınında yer alan kişilerden birinin kadvraya, diğerinin ise Dr. Tulp’un eline baktığı görülmektedir.

Şekil-3

Şekil-5

Rembrandt'ın bu eseri resmederken Caravaggio'nun "chiaroscuro" tarzından etkilendiği ve bu nedenle arka plan olarak karanlık tonları kullandığı; figürleri ön plana çıkartmak amacıyla da parlak renkleri kullandığı görülmektedir. En parlak ve en dikkat çekici şekilde resmedilen kadavradır.

Ressam tarafından yaşam ile ölüm arasındaki ayırım zıt tonların kullanılması ile belirlenmiştir. Örneğin, yaşayan kişilerin yüzlerinin ışıkla aydınlatıldığı ve gövdelerinin karartıldığı gözlemlenirken; ölü bir beden yüzü karanlık iken gövdesi tamamen aydınlatılmış şekilde resmedildiği görülmektedir. Bu şekilde, iki dünya arasındaki ayırım belirtilmiştir. Yapılan bu teknik, "umbra mortis" yani "ölüm gölgesi" tekniğidir.

Şekil-6

Önceden de bahsetmiş olduğum gibi, eserde yalnızca bir doktor bulunmaktadır. İzleyici olarak katılan diğer kişiler ücret ödeyerek resimde yer alan kişilerdir. Yüzlerinin konumu ve resimde bulunma oranları ücret miktarını belirlemektedir. Bir resimde yer alındığında, kıyafetlerin özenle seçilmesi, kamuya açık olaylara verilen önemi göstermektedir. Eserde yer alan izleyicilerin tümünün ismi bellidir ve arkada yer alan kişinin elinde tuttuğu parşömende yazmaktadır. Eserin yapıldığı yıl ve ressamın ismi, en arka kısımda yer alan kişinin sağ tarafına yazılmıştır.

Bir gün, Hollandalı ressam Vincent Van Gogh, kardeşi Theo'ya bir mektup yazmıştır. Bu mektupta "Rembrandt'ın 'Anatomi Dersi' isimli eserini gördün mü? Tenlerin tonlarını hatırlıyor musun? Toprak, çırılçıplak toprak, özellikle de ayaklar... Bir de bölüm bölüm, aslında resmin bütünü ele alındığında giysilerin tonu ile yüzlerin tonu arasında bir kontrast var..." demiştir.

